

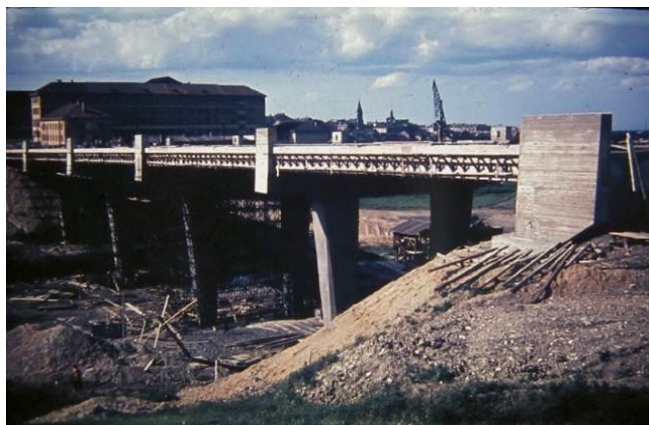
ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

ŠKOLNÍ STRATEGIE PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ NA OBDOBÍ 2016-2020

„NECHCEME STÁT NA PŮL CESTY“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

OBSAH:

I.	Úvodem	3
	a. Oblasti prevence	3
	b. Závazné dokumenty	5
II.	Charakteristika školy	6
III.	Cíle školní preventivní strategie	8
IV.	Vymezení cílové skupiny	10
V.	Způsob realizace	11
	a. Znalostní a sociální dovednosti	11
	- Znalostní dovednosti	11
	- Sociální dovednosti	12
	b. Specifika primární prevence v jednotlivých ročnících	14
	- Obecně	14
	- 1. stupeň	15
	- 2. stupeň	17
VI.	Personální zajištění	19
VII.	Realizace školní preventivní strategie	21
VIII.	Spolupráce a kontakty na odborníky	22

I. ÚVODEM

Základním principem strategie prevence rizikového chování je výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji sociálně komunikativních dovedností. V rámci výchovně-vzdělávacího procesu jsou zároveň zvyšovány sociální kompetence žáků a rozvíjeny takové dovednosti, které vedou k odmítání všech forem sebestrukce, projevů agresivity a porušování zákona.

Jedná se o dlouhodobý proces působení, který vyžaduje systémový přístup, vytrvalost, důslednost, komplexnost a včasnost, stejně jako přiměřenost, předvídatost a pružnost. Nedílnou součástí úspěšnosti procesu je podpora vlastních aktivit žáků, různorodost forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráce se zákonnými zástupci žáků. Na základě efektivní kooperace těchto tří složek se snažíme formovat takovou osobnost žáka, která je schopná, s ohledem na svůj věk, se orientovat v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a dělat rozhodnutí. Proto se snažíme, aby komunikace mezi učiteli, žáky a rodiči probíhala na partnerské úrovni a byla založena na vzájemné úctě a respektu, kterým napomáhá jednoznačnost postojů a otevřená diskuze.

I. a) Oblasti prevence

Specifická primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje na předcházení rozvoje rizik, které ve svém důsledku vedou k rizikovým projevům v chování žáků:

- 1/ Návykové látky – drogy
- 2/ Rizikové chování v dopravě
- 3/ Poruchy příjmu potravy
- 4/ Alkohol a děti školního věku
- 5/ Syndrom týraného dítěte – CAN
- 6/ Školní šikanování
- 7/ Kyberšikana
- 8/ Homofobie
- 9/ Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- 10/ Vandalismus
- 11/ Záškoláctví
- 12/ Krádeže
- 13/ Tabák
- 14/ Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí
- 15/ Netolismus
- 16/ Sebeпоškozování

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

- 17/ Nová náboženská hnutí
- 18/ Rizikové sexuální chování
- 19/ Příslušnost k subkulturám
- 20/ Domácí násilí
- 21/ Hazardní hraní
- 22/ Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkající se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví. Nastavení systémové podpory a práce s rodinou a školou či školským zařízením.

Vzhledem k věku žáků naší školy a dlouhodobému příznivému vývoji se ve většině oblastí rizikového chování jedná převážně o všeobecnou prevenci, s minimální nutností využití indikovaných zásahů; na 2. stupni se formou selektivní prevence zaměřujeme na jednotlivé věkové kategorie (ročníky), které by mohly být ve zvýšené míře ohroženy některou z forem RCH.

Nespecifická primární prevence zahrnuje veškeré aktivity, které podporují zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování, jež je realizováno smysluplným využitím a organizací volného času – zájmové, sportovní a další volnočasové aktivity, které vedou k dodržování ustálených společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

I. b) Závazné dokumenty

Realizace školní prevence vychází ze závazných dokumentů:

- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na léta 2013-2018
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018
- Strategie prevence kriminality na léta 2016-2020
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99-22
- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních, č. j. 20 006/2007-51
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT-21149/2016
- Pomůcka k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků a k povinnému vyloučení žáka nebo studenta (§ 22a a 22b, § 31 školského zákona č.561/2004 Sb.
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 24 246/2008-6
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. MŠMT- 22294/2013-1
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č. j.: 10 194/2002-14
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, Věstník MŠMT č. 11/2003, č. j.: 25 884/2003-24
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28
- Metodické doporučení MŠMT pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků č. j. MSMT-43301/2013
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č. j.: 11 691/2004-24
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, školním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 158/2006 Sb., č. 161/2006 Sb.

a je v souladu se Školním vzdělávacím programem školy Babylon – Klíč k vědění.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Jsme základní školou s dlouholetou tradicí výuky cizím jazykům, kterou navštěvuje přes 500 žáků.

V oblasti prevence mimo jiné reagujeme na společenské změny v posledních letech, které s sebou nesou zrychlený styl života, změny hodnotového systému, rychlý nástup nových způsobů komunikace a získávání informací a jež v sobě zároveň skrývají velké množství skrytých nebezpečí, která mohou negativně ovlivňovat zdravý vývoj dětí.

Na půdě naší školy se spolu setkávají žáci různých národností, odlišné barvy pleti, pocházející z rodin s různým socio-ekonomickým zázemím stejně jako žáci intaktní se žáky s různými speciálními vzdělávacími potřebami. I z tohoto důvodu se snažíme poskytovat žákům co nejvíce informací (s ohledem na věk žáků), naslouchat jejich problémům, vnímat jejich obavy a hovořit s nimi otevřeně i na neformální úrovni.

V rámci vztahu **učitel-žák** se snažíme dlouhodobě budovat vzájemnou důvěru, jejímž důkazem je téměř již nevyužívaná, i když stále aktivní, emailová schránka důvěry muzusezeptat@seznam.cz, neboť každý žák ví, že se může na všechny členy pedagogického sboru obrátit a že žádný z učitelů nezaujme k jeho problému nevšímavý postoj. Je povinností všech pedagogů se o žáky zajímat, podněcovat otevřený dialog, spolupracovat s rodinou a respektovat všechny odlišnosti vyplývající z různorodého socio-kulturního zázemí.

Vztah **žák-žák** stavíme na vzájemné spolupráci, podpoře a respektu. Z tohoto důvodu žáci ve vyučování velmi často spolupracují ve dvojicích či skupinách - vzájemné naslouchání, zapojení všech členů skupiny do práce, řešení konfliktů a vhodná reakce na případnou kritiku pomáhají rozvíjet osobnostní kompetence v mnoha směrech.

Naším cílem, cílem všech pedagogických pracovníků školy, je v neposlední řadě svým přístupem v žácích budovat důvěru v sebe sama, ve vlastní síly a pozitivní vztah k okolnímu světu. Proto žáci dostávají od svých učitelů komplexní zpětnou vazbu nejen o svých školních výsledcích, ale i jednání a chování, kdy jsou informováni o svém pokroku i nedostacích, je oceňováno úsilí a snaha, aniž by docházelo ke srovnávání s výkony ostatních spolužáků.

Aby spolupráce mezi žáky a učiteli fungovala, je potřeba, aby zároveň fungoval **vztah mezi školou a rodiči**. Dlouhodobě se osvědčuje, že vzájemná spolupráce výraznou měrou přispívá ke školní úspěšnosti dětí i k prevenci rizikového chování, která se odvíjí nejen od základní informovanosti rodičů o těchto jevech a komplikacích s nimi spojených, ale zároveň přispívá i k ochraně před jejich

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

vznikem. Výukové ani výchovné problémy nelze řešit jednostranně, nelze dělat opatření bez možnosti vyjádření názoru.

Na základě vyhodnocení dlouhodobého stavu z pohledu výskytu rizikového chování se naše pozornost v budoucích čtyřech letech zaměří především na oblast vztahovou a zdravé klima ve škole s cílem, aby se každý žák cítil ve škole bezpečně a příjemně.

Ostatní oblasti však nebudou opomíjeny a pravidelně jim v rámci jednotlivých preventivních aktivit bude věnována pozornost.

III. CÍLE ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

A / Dlouhodobý cíl:

- Vést žáky k dodržování stanovených pravidel (zejména pravidel školního řádu a slušného chování).
Učit žáky zásadě, že pravidla jsou od toho, aby se dodržovala, a ne od toho, aby se porušovala.
- Učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. zaměřit se na činnostní učení s využitím v praxi.
- Posilovat komunikační dovednosti žáků zvyšováním schopností řešit konflikty a problémy.
- Podporovat sociální dovednosti žáků vůči tlaku vrstevnických skupin.
- Podporovat pozitivní sociální klima školy.
- Posilovat duševní odolnost žáků vůči stresu, negativním zážitkům a okolním vlivům, podpořit jejich sebevědomí a sebeúctu.
- Potlačovat agresivní chování a jakékoli projevy nenávisti.
- Vést žáky ke vzájemné ohleduplnosti a respektování odlišností různého původu.
- Vést žáky ke zdravému životnímu stylu, udržovat harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti a radosti do života.
- Vést žáky k obraně proti manipulaci, učit je způsoby odmítání alkoholu a omamných psychotropních látek.
- Vychovávat žáky ke správným hodnotám a vést je k občanské a právní odpovědnosti za sebe a své jednání.
- Podporovat jedinečnost osobnosti žáků, včetně jejich podpory v mimoškolních zájmových aktivitách.
- Vybírat efektivní preventivní programy primární prevence.
- Podporovat rodiče v zapojení se do života školy.
- Vytvoření funkčního informačního systému v oblasti prevence, tj. vytvoření metodického a informačního zázemí vyučujícím, a efektivně podněcovat spolupráci všech pracovníků.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

B/ Střednědobý cíl:

- Reagovat na aktuální potřeby v oblasti prevence.
- Podporovat práci třídních i netřídních učitelů při práci s třídními kolektivy.
- Zavádět do výuky takové výukové metody, které v co největší míře vedou žáky k týmové práci, vzájemné pomoci, respektu, toleranci, stejně jako přijímání odpovědnosti za sebe a celou pracovní skupinu.
- Průběžně informovat rodiče o činnosti školy v oblasti prevence rizikového chování.

C/ Krátkodobý cíl:

- Naplňovat Minimální preventivní program pro daný školní rok.
- Monitorovat pravidelně situaci ve škole v oblasti výskytu projevů rizikového chování.
- Pravidelná práce metodika prevence se žáky školy.
- Pokračovat ve spolupráci s institucemi, které se prevencí zabývají, stejně jako vyhledávat nové kontakty na akreditovaná pracoviště.

IV. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1.- 9. ročníku.

Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány nejen k pracovníkům Školního poradenského pracoviště, ale ke všem pedagogickým pracovníkům, neboť všeobecná znalost problematiky a znalost možností, které mohou napomoci ke statusu bezpečná škola, se odvíjí od spolupráce všech zainteresovaných.

Proto neopomíjíme ani poslední složku v rámci naší spolupráce – rodiče a rodiny našich žáků.

V. ZPŮSOB REALIZACE

Preventivní výchovně vzdělávací působení musí být neoddělitelnou součástí výuky a života škol a školských zařízení. Hlavními aktivitami jsou zapojení žáků ve výchovně vzdělávacím procesu a školní aktivity. Samostatnou a obsáhlou kapitolu školní práce, kam je vhodné prevenci začlenit, tvoří aktivity mimo vyučování – vyučování nepovinných předmětů, volitelných předmětů, realizace volnočasových aktivit v podobě zájmových kroužků, kurzy, výlety, sportovní pobyty, exkurze a jiné programy, například adaptační pobyty, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravému rozvoji osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

V. a) Znalostní a sociální dovednosti

A/ Základními znalostními kompetencemi prevence jsou:

- Zvyšování sociální kompetence
 - o Rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- Posilování komunikačních dovedností
 - o Zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- Vytváření pozitivního sociálního klimatu
 - o Pocit důvěry, bez přílišného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- Formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám
 - o Pěstování právní vědomí a morálních hodnot, humanistické postoje bez předsudků

Žáci

- ✚ znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- ✚ respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- ✚ znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

- ✚ znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- ✚ umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- ✚ znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- ✚ znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- ✚ uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- ✚ umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- ✚ umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- ✚ umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ✚ ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- ✚ znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ✚ ví, že zneužívání dítěte je trestné
- ✚ umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ✚ ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- ✚ bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- ✚ dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- ✚ odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

B/ Základními dovednostními kompetencemi jsou dovednosti sebeovlivnění a dovednosti sociální:

➤ Dovednosti sebeovlivnění

- ✚ Schopnost se motivovat ke zdravému způsobu života a vhodně se motivovat i v jiných oblastech
- ✚ Schopnost oddálit uspokojení nebo potěšení
- ✚ Schopnost chránit a posilovat zdravé sebevědomí
- ✚ Schopnost plánovat čas, vést přiměřený a vyvážený životní styl
- ✚ Dovednosti při zvládání rizikových duševních stavů (úzkost, hněv, deprese, radost nebo nuda)
- ✚ Schopnost se uvolnit, používat vhodnou relaxační techniku, odpočívat
- ✚ Další schopnosti: pečovat o vlastní zdraví (výživa, cvičení, využívání zdravotní péče, hygiena atd.)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

- Mezi jednotlivé dovednosti sebeovlivnění patří např.:
 - ✚ Kritické myšlení pomáhá rozpoznat rizikové faktory, které ovlivňují naše postoje, chování a hodnoty a uvědomit si tlak ze strany médií či vrstevnické skupiny
 - ✚ Kreativní myšlení umožňuje člověku, aby si prozkoumal a zhodnotil různé alternativy a následky svých činů
 - ✚ Řešení problémů schopnost konstruktivně se vypořádávat s každodenními problémy a konflikty v běžném životě
 - ✚ Rozhodování napomáhá konstruktivně se rozhodovat o důležitých oblastech našeho života

- Sociální dovednosti vedou ke zkvalitnění:
 - ✚ Schopnosti čelit sociálnímu tlaku
 - ✚ Asertivní dovednosti – zdravé sebeprosazení
 - ✚ Schopnosti empatie a porozumění životním situacím
 - ✚ Schopnosti komunikace, vyjednávání, nacházení kompromisu apod.
 - ✚ Dovednosti rozhodování se a schopnost předvídat následky určitého jednání
 - ✚ Schopnosti vytvářet vztahy a budovat si přiměřenou síť sociálních vztahů
 - ✚ Mediální gramotnosti – schopnosti čelit reklamě a dalším negativním vlivům okolí
 - ✚ Schopnosti racionálně hospodařit s penězi
 - ✚ Dovednosti týkající se volby a hledání vhodného zaměstnání a dobrého fungování v něm
 - ✚ Zvládnutí přechodu do nového prostředí nebo nové situace
 - ✚ V pozdějších letech i rodičovských dovedností

V. b) Specifikace primární prevence v jednotlivých ročnících

A/ Obecně

Klíčovými vyučovacími oblastmi jsou:

- Oblast přírodovědná:
biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog
- Oblast společensko-vědní:
výchova k zdravému životnímu stylu, osobní a duševní hygieně, trávení volného času
- Oblast rodinné a občanské výchovy:
proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím, kulturně odlišná prostředí, postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, zdravý vývoj dítěte v rámci výchovy rodičů, formy komunikace
- Oblast sociálně právní:
právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy
- Oblast sociální patologie:
postoj společnosti ke drogám, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus

Preventivní témata se nejčastěji objevují ve vyučovacích předmětech:

- Výchova k životu
- Přírodopis
- Chemie
- Tělesná výchova
- Výtvarná výchova
- Prvouka
- Vlastivěda
- Přírodověda

Různé aspekty preventivního působení jsou mezipředmětově zařazovány a koordinovány.

B/ První stupeň základní školy

Primární prevence na 1. stupni naší školy je zajišťována především třídními učitelkami, které svoje postupy konzultují s pracovníky Školního poradenského pracoviště.

➤ Znalostní kompetence žáků:

1. – 2. ročník

- ♣ žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením a pitím alkoholu
- ♣ znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- ♣ znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- ♣ mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu

3. – 5. ročník

- ♣ žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- ♣ znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- ♣ podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- ♣ znají, že existují zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- ♣ umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- ♣ umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- ♣ umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ♣ ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- ♣ mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrasování aj.), je protiprávní
- ♣ znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

➤ Metody a formy, jakými jsou dílčí aktivity pro 1. – 5. ročník řešeny:

❖ Zaměření na:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci zdravého životního stylu – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných odlišností
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- zaměření na včasnou diagnostiku projevů rizikového chování v třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.
- účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních

❖ Doporučený obsah:

- vzájemné poznávání účastníků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

C/ Druhý stupeň základní školy

Šestý ročník

Přechod na vyšší školy s sebou přináší řadu změn a z nich zátěžových situací – pozměnění kolektivu (někteří naši žáci přecházejí na víceleté gymnázium a přicházejí k nám žáci z jiných škol), střídání většího počtu vyučujících v jednotlivých předmětech, střídání učeben, zvýšené nároky na strukturu a objem učiva, potřeba větší samostatnosti.

Obsah strategie:

- ✚ vzájemné poznávání účastníků
- ✚ vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- ✚ stanovení pravidel soužití třídního kolektivu
- ✚ formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování- šikánování, užívání alkoholu a drog
- ✚ stanovení pravidel soužití ve skupině – aktivní naslouchání, pravdivost, důvěryhodnost, tolerance, maximální osobní nasazení - na základě prožitku a aktivní formou

Specifické zaměření programu:

- ✚ vyučovací předmět Výchova k životu
- ✚ zahajovací adaptační kurz – vícedenní pobyt za přítomnosti nové třídní učitelky
- ✚ interaktivní besedy s tematikou sociální sítě (Bezpečný internet)
- ✚ interaktivní besedy na téma klima tříd
- ✚ interaktivní besedy s tematikou dospívání

Sedmý ročník

Program musí reagovat na celou řadu změn, přinášejících zátěžové situace v tomto věkovém období. Rozvoj adolescentního období s celou řadou fyzických a psychických proměn je obdobím rizikovým pro nástup projevů rizikového chování. Je proto nutno pokračovat v budování kvalitního vrstevnického týmu, ve kterém se žáci cítí bezpečně a jistě. Zaměřit se na etiku vystupování a komunikaci na veřejnosti i v rodině.

Specifické zaměření programu:

- ✚ vyučovací předmět Výchova k životu
- ✚ interaktivní besedy s tematikou adiktologie
- ✚ interaktivní besedy s tematikou multikulturní výchovy k toleranci

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

- ✚ interaktivní besedy s tematikou poruch příjmu potravy
- ✚ programy zaměřené na zvládání z celkového pohledu v životě žáků

Osmý ročník

Preventivní program je vhodné realizovat výrazně aktivní formou. Osvědčenými metodami jsou brainstorming, diskuse, hraní rolí, rozhovor, empatie, kreslení a další. Posiluje se činnost jednotlivců, spolupráce ve skupině, volba vhodné komunikace, prosazování návrhů. Pomocí projektů je vhodné ověřit kvalitu vytvořených postojů ke zdravému životnímu stylu a rizikovému chování u dětí.

Specifické zaměření programu:

- ✚ interaktivní besedy s tematikou komunikačních dovedností
- ✚ interaktivní besedy s tematikou subkultur v naší společnosti a vývojem mezinárodní situace
- ✚ interaktivní besedy s tematikou právo a morálka z pohledu trestní odpovědnosti

Devátý ročník

Preventivní program by měl mapovat dosažené výsledky osobnostního a sociálního rozvoje, fixovat tyto dovednosti a postoje a využívat prvků předchozích programů. Převažovat by měly zážitkové aktivity, formy práce podporující příznivé klima ve třídě a posilování zodpovědnosti za svoje chování a jednání.

Specifické zaměření programu:

- ✚ při přechodu na vyšší stupeň vzdělávání – volba budoucí střední školy
- ✚ vytváření přátelských vazeb
- ✚ interaktivní besedy s tematikou subkultur v naší společnosti a vývojem mezinárodní situace
- ✚ interaktivní besedy s tematikou rizikového sexuálního chování (besedy s odborníkem)
- ✚ interaktivní besedy s tematikou trestně právní zodpovědnosti

VI. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ŠKOLNÍ STRATEGIE PREVENCE

Pro možnost naplnění cílů Strategie je nezbytné vymezit jednotlivé úkoly pro všechny zainteresované strany spolupodílející se na její realizaci.

Úkoly metodika prevence rizikového chování

- vypracovává Minimální preventivní program pro daný školní rok
- spolupracuje s vedením školy a ostatními členy Školního poradenského pracoviště
- vede evidenci výskytu rizikového chování ve škole
- komunikuje s rodiči žáků
- systematicky vede pedagogický sbor k tomu, aby prevence byla součástí výchovného působení v průběhu celé školní docházky dětí, aby se tak děti staly dostatečně odolné vůči rizikovému chování
- průběžně seznamuje pedagogický sbor se situací v oblasti rizikového chování a podává jim pravdivé informace
- spolupracuje s třídními učitelkami při zachycování varovných signálů
- spolupracuje s problémovými žáky
- je k dispozici žákům, pedagogům a rodičům v problematice rizikového chování
- účastní se besed, seminářů a dalších projektů v rámci prevence proti jevům rizikového chování
- účastní se schůzek s okresním metodikem, popř. krajským metodikem
- má vyčleněny konzultační hodiny
- zajišťuje přednášky a semináře pro žáky i pedagogický sbor
- spolupracuje s odbornými institucemi, které působí v oblasti prevence jevů rizikového chování

Úkoly dalších členů Školního poradenského pracoviště

- složení: výchovná poradkyně pro 1. a 2. stupeň, školní psycholožka
- úzce spolupracují s metodikem prevence při řešení akutních problémů
- spolupracují na realizaci preventivních aktivit
- konzultují s třídními učitelkami náhlý i trvalý neúspěch žáků v učení

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

Úkoly třídních učitelek/učitelů

- řeší aktuální otázky, rozvíjí správnou interakci mezi žáky a sleduje vztahy ve třídě
- reaguje na podněty přicházející od netřídních učitelů
- sleduje absenci, chování a projevy žáků
- spolupracuje s rodiči
- podílí se na realizaci preventivního programu

Úkoly pedagogů

- zachycovat skryté projevy rizikového chování
- spolupodílet se na zlepšení klima tříd, vytvářet pozitivní sociální klima (vytváření atmosféry pohody, klidu, bez strachu a nejistoty, nastolení pocitu důvěry mezi žákem a učitelem)
- dbát na dodržování školního řádu všemi žáky
- vykonávat důsledně dohledy nad žáky ve všech prostorách školy
- cíleně zařazovat možná preventivní témata do výuky
- věnovat zvýšenou pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupracovat s asistenty pedagoga
- pracovat na zlepšení komunikace mezi učiteli a žáky

Úkoly ředitelky školy

- kontroluje činnost všech vyučujících v této oblasti
- shromažďuje podklady z dané oblasti pro výroční zprávu
- účastní se v případě potřeby jednání s rodiči
- umožňuje pedagogům další vzdělávání v problematice rizikového chování
- vytváří podmínky pro realizaci preventivních aktivit

Úkoly žáků

- respektovat autoritu
- spolupodílet se na vytváření vhodných podmínek pro výuku a celkové klima třídy
- dodržovat školní řád a nést zodpovědnost za svoje jednání při jeho porušení
- posilovat svoje komunikační dovednosti a zdravé sebevědomí
- nebát se požádat o pomoc nebo radu
- být ohleduplný ke všem, kteří potřebují zvláštní přístup

VII. REALIZACE ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

- ✚ jako Minimální preventivní program školy, který je vytvářen vždy na každý školní rok
- ✚ ve vyučovacích předmětech (prvouka, vlastivěda, přírodověda, tělesná výchova, chemie, přírodopis, Výchova k životu) a v rámci mezipředmětových vztahů
- ✚ v mimoškolních aktivitách školy (kroužky, sportovní aktivity a kulturní akce, soutěže, olympiády, výlety, vícedenní pobyty, exkurze)
- ✚ v rámci činnosti školní družiny
- ✚ v rámci činnosti Školního poradenského pracoviště
- ✚ v rámci činnosti Školního parlamentu žáků
- ✚ spoluprací s odbornými pracovišti
- ✚ v projektech a projektových dnech školy
- ✚ prostřednictvím školního řádu

ŠKOLNÍ STRATEGIE PREVENCE SE TÝKÁ VŠECH SUBJEKTŮ NAŠÍ ŠKOLY

**– žáků, pedagogů, rodičů i nepedagogických zaměstnanců
a úspěšnost její realizace bude každý rok zhodnocena
v rámci evaluace Minimálního preventivního programu.**

Vypracovala: Mgr. Markéta Kropáčová (metodik prevence rizikového chování)

Schválila: Ing. Zuzana Chvojková (ředitelka školy)

Platnost: od 1.září 2016

Aktualizace: k 1.září 2017

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

VIII. SPOLUPRÁCE A KONTAKTY NA ODBORNÍKY

Instituce (jméno)	Kontakt	Zaměření
Pedagogicko-psychologická poradna Kladno	Cyrila Boudy 2953, 272 01 Kladno Tel.: 312661044, 733640082 www.pppsk.cz	Poskytování pedagogicko-psychologických služeb dětem, rodičům dětí a pedagogickým pracovníkům
Pedagogicko-psychologická poradna STEP Kladno	Jana Palacha 1620, 272 01 Kladno Tel.: 602 590 000 www.ppporadna.cz	Poskytování pedagogicko-psychologických služeb dětem, rodičům dětí a pedagogickým pracovníkům
Středisko ROSA z.s.	Římská 2846, Kladno – Rozdělov, 272 04 Tel.: 312 267 917, 312 262 121 www.spod.cz	Pomoc rodinám v obtížných situacích
Policie ČR	Havířská 632 272 53 Kladno kl.ook@pcr.cz Telefonní kontakt u ředitelky školy a metodika prevence	Oddělení obecné kriminality SKPV
Městská policie ČR	náměstí Starosty Pavla 47 272 52 Kladno Milan Krupka, DiS, tel.: 312 604 604 milan.krupka@mestokladno.cz	Prevence kriminality
Oddělení prevence kriminality	Magistrát města Kladna Kontaktní osoba: barbora.kovalova@mestokladno.cz	Prevence kriminality u dětí školního věku
Orgán sociálně právní ochrany dítěte Kladno	https://www.kr-stredocesky.cz/web/socialni-oblast/ospod-kladno	
Středisko výchovné péče Slaný	Tomanova 1361, 274 01 Slaný Tel.: 312 520 569, 312 520 569 www.svpslany.cz	
PhDr. Jitka Řehulková	Mánesova 1766/21, 27201 Kladno Tel.: +420 312 241 301	Klinický psycholog
PhDr. Renata Luxová	K nemocnici 1904, Kladno Tel.: 777 132 448 Email: rluxova@seznam.cz	Psycholog, psychoterapeut, kouč

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KLADNO, C. BOUDY 1188

Cyrila Boudy 1188, 272 01 Kladno

Oddělení klinické psychologie	Oblastní nemocnice Kladno budova E (pavilon Niederleho) tel.: 312 606 147	
Dětská psychiatrická klinika Fakultní nemocnice v Motole	V Úvalu 84, 150 06 Praha 5 Tel.: 224 433 400	
Linka důvěry Kladno	312 520 379	Telefonická pomoc
Linka důvěry dětského krizového	241 484 149 (nonstop)	Telefonická pomoc
Modrá linka	549 241 010	Centrum a linka důvěry pro děti a mládež
Dona linka	251 511 313 (nonstop)	Telefonická pomoc pro oběti domácího násilí
Rodičovská linka	840 111 234	Linka pro pomoc při výchovných problémech
Linka vzkaz domů	800 111 113 (denně, 8-22 hodin)	Telefonická pomoc pro děti na útěku z domova
Linka bezpečí dětí a mládeže	116 111 Bezplatná	Telefonická pomoc
Prevcentrum	Tel.: 242 498 335, 776 619 505	Linka určena osobám ohroženým rizikovým chováním
Krizová telefonní linka k šikaně	286 881 059 Mobil: 774 089 181	Linka určena pro učitele, žáky a jejich rodiče
Internet Helpline – Linka bezpečí ONLINE	800 155 555 (bezplatná) www.internethelpline.cz	Linka pro možnost nahlášení skutečností související se zneužíváním internetu

Vybrané internetové adresy zabývající se rizikovým chováním:

www.minimalizacesikany.cz
www.stopnasili.cz
www.saferinternet.cz
www.drogy-info.cz
www.nakolejensprilbou.cz
www.odrogach.cz
www.drogovaporadna.cz
www.ippp.cz
www.adiktologie.cz
www.poradenskecentrum.cz
www.iporadna.cz
www.stopnikotin.cz

www.novapravidla.cz
www.nekuratka.cz
www.anabell.cz (poruchy příjmu potravy)
www.aids-hiv.cz
www.planovanirodiny.cz
www.kybersikana.eu
www.ditekrize.cz
www.linkabezpeci.cz
www.e-bezpeci.cz
www.ibesip.cz
www.azrodina.cz
www.anorexie.wz.cz